

Webinár ATHENA: Synergie medzi organizáciami výskumu a inovácií a tvorcami politik pre dosahovanie rodovej rovnosti

Webinár ATHENA o synergiách medzi organizáciami výskumu a inovácií a tvorcami politik v oblasti rodovej rovnosti uľahčil výmenu skúseností, osvedčených postupov, výziev a prekážok súvisiacich s podporou plánov rodovej rovnosti (GEP) medzi tvorcami politik a výskumnými organizáciami. Kľúčoví rečníci zo Španielska, Portugalska, Talianska, Bulharska a Slovinska sa podelili o svoje postrehy, pričom zdôraznili dôležitosť začlenenia rodového rozmeru do výskumu a inovácií a jeho realizácie na základe intersekcionalného prístupu.

Podujatie sa uskutočnilo 27. októbra 2023 o 14:00 h a bolo naživo vysielané na YouTube. Stretnutie moderovala Michelle Perello zo spoločnosti Consulta Europa, ku ktorej sa pripojili tieto rečníčky a rečník:

Kika Fumero: politická poradkyňa a konzultantka v oblasti rovnosti, rodovo podmieneného násillia a ľudských práv, bývalá riaditeľka Kanárskeho inštitútu pre rovnosť.

Silvia Ruedo Pascual: riaditeľka oddelenia pre ženy a vedu na Ministerstve vedy a inovácií španielskej vlády.

Ivana Radonova: členka tímu bulharského predsedníctva Rady EÚ na ministerstve školstva a vedy.

Sandra Garcia: regionálna riaditeľka pre podporu rovnosti a sociálneho začlenenia vlády Azorských ostrovov.

Tomaž Boh: zastupujúci generálny riaditeľ Riaditeľstva pre vedu slovinského ministerstva pre vyššie vzdelávanie, vedu a inovácie.

Na webinári sa zúčastnili aj dvaja členovia z dvoch sesterských projektov ATHENA: Cristina Solera z MindtheGEPs a Giovanna Badalassi z LeTSGEPs.

V prvej polovici podujatia panelisti identifikovali a diskutovali o nedostatkoch a príležitostiach, s ktorými sa stretli pri zavádzaní a realizácii GEP v rámci svojich inštitúcií.

Silvia Rueda Pascual hovorila o integrácii GEP do výskumu a inovácií ako o účinnom spôsobe zmeny samotnej povahy vedomostí, a to zvýšením účasti žien a začlenením ich potrieb a perspektív do tejto oblasti. Okrem toho zdôraznila význam zvyšovania povedomia prostredníctvom vzdelávania, odbornej prípravy a propagačných kampaní s cieľom zmeniť rodové stereotypy, bojovať proti rodovo podmienenému násilliu a podporovať rodovú rovnosť. Podľa Silvie Ruedovej je tento intersekcionalný prístup s nulovou toleranciou nevyhnutný na prechod k participatívnejšiemu a rozmanitejšiemu modelu, ktorý aktívne počúva ženy a verí v ich talent a potenciál. Podobne bol nový španielsky zákon o vede označený za dôležitý míľnik pri dosahovaní rovnosti medzi mužmi a ženami, pretože odstraňuje rodové rozdiely a zviditeľňuje výskumníčky a ich kľúčovú úlohu v oblasti STEM a STI.

Kika Fumero sa podelila o svoje skúsenosti ako bývalá riaditeľka Kanárskeho inštitútu pre rovnosť. Pri vysvetľovaní politik, ktoré v priebehu rokov zaviedli, hovorila o význame využívania sociálnych médií ako nástroja na lepšiu komunikáciu s občianskou spoločnosťou. Podľa nej by sa každá akcia GEP mala vykonávať na základe intersekcionalného prístupu a jej výsledky by mali byť prístupné všetkým. Len tak sa dá riešiť rozdielna realita a zabezpečiť, aby nikto nezostal bokom. Vytvorením bezpečného priestoru na diskusiu je možné navrhnuť verejné a súkromné politiky v súlade s potrebami

spoločnosti. Na základe opatrení, ktoré realizovala počas práce pre Kanársky inštitút pre rovnosť je podľa Kiky Fumero koedukácia základom prevencie rodovo podmieneného násillia (GBV), mrzačenia ženských pohlavných orgánov (FGM) a obchodovania s ľuďmi na účely sexuálneho vykorisťovania.

Sandra Garcia oznámila, že sa uzatvára návrh prvého regionálneho plánu pre rovnosť a nediskrimináciu na Azorských ostrovoch. Plán vychádza z potreby presadiť opatrenia na zvýšenie informovanosti a podporu verejných a súkromných politík, ktoré posilňujú úlohu a zviditeľňujú ženy. Inými slovami, premeniť rovnosť príležitostí a dôstojnosť na skutočnosť. Tento strategický dokument a nový politický nástroj podľa Sandry Garciovej umožní riešiť širší okruh otázok súvisiacich s rodovou rovnosťou a diskrimináciou ako celkom. Okrem toho hovorila aj o dôležitosti finančnej podpory iných iniciatív GEP, verejných aj súkromných, s cieľom spojiť sily a zvýšiť ich dosah. Napriek tomu, že ide o deväť ostrovov, ktoré sa líšia svojou veľkosťou, podarilo sa im vytvoriť dôležitú sieť a práve úzka spolupráca s partnermi im umožnila dosiahnuť zmenu.

Tomaž Boh sa podelil o svoje skúsenosti z pohľadu slovinského ministerstva v oblasti implementácie politík rodovej rovnosti. Téma, ktorá pre neho úzko súvisí s výzvou umožniť širšej skupine výskumníčov vedeckú kariéru. Počas posledných dvoch rokov sa GEP stali dôležitou súčasťou stratégií a politík slovinských výskumných inštitúcií. Toto zameranie na rodovú rovnosť sa stalo veľmi výrazným, keďže parita je teraz požiadavkou pre všetky poradné orgány v oblasti výskumu a inovácií. Rovnako sa dosiahol významný pokrok aj v oblasti zabezpečenia rovnakých príležitostí pre výskumníčky tým, že sa im umožnilo dokončiť výskumné projekty po návrate z materskej dovolenky. Tomaž Boh považuje za dôležité podporovať aj ďalšie iniciatívy a odborníkov, ktorí sa týmto otázkam venujú, pretože sú dôležitými aktérmi pri presadzovaní GEP v oblasti vedy a inovácií aj mimo nej.

V neposlednom rade Cristina Solera a Giovanna Badalassi zo sesterských projektov ATHENA, MindtheGEPs a LeTSGEPs, hovorili o hlavných zisteniach svojich projektov. Cristina Solera vysvetlila, že vďaka tomu, že sa nesústredili len na akademickú pôdu, dokázali zohľadniť širšie súvislosti a zachytiť viaceré prekážky, ktoré existujú vo výskume v súvislosti s rodovou nerovnosťou. Podľa Cristiny musí existovať neustála súhra medzi štrukturálnymi opatreniami a kultúrnymi opatreniami, aby sa zmenili nielen čísla, ale aj myslenie. Giovanna Badalassi hovorila o výsledkoch projektu LeTSGEPs, ktorý sa práve končí. Priblížila otázku času a rozpočtu vo výskume a jeho priamy vplyv na rodovú rovnosť. V nadväznosti na Giovannu Badalassi sa tieto faktory dlho prehládali a často sa na ne pri navrhovaní a realizácii GEP zabúda. O ich záverečných zisteniach k týmto témam sa bude diskutovať na záverečnej spoločnej konferencii LeTSGEPs 23. novembra.

Potom nasledoval okrúhly stôl, kde mali rečníci možnosť prediskutovať svoje záverečné myšlienky v súvislosti so skúsenosťami s presadzovaním plánov rodovej rovnosti z pohľadu tvorcov politík a výskumných inštitúcií. Na webinári sa zdôraznilo, že GEP sú aj otázkou zvyšovania konkurencieschopnosti našich inštitúcií a zmeny existujúceho modelu s cieľom posilniť a podporiť talentované ženy vo výskume a inováciách aj mimo nich.